

Mitigation #3: Grama

1. Rabbi Chaim Ozer, Achiezer 3:60 (1934)

הרי מבואר מדברי הרמ"ה [בענין אחר] דאם היה החץ סמוך ממש להתריס, אם הסיר התריס זהו גירי דילי, והי' חייב ע"ז... וה"נ אם הסיר הגשר וזרם האלקטרי עובר מיד...

We see from the position of Rabbi Moshe haKohen that where the arrow is very close to the shield, removing the shield is itself like shooting an arrow, and would be liable for this... So, too, if one shifted the bridge and the electrical current would immediately cross...

2. Rabbi Shlomo Zalman Auerbach (20th century Israel), Minchat Shlomo 1:10:6 גם

גם פשוט הוא שאף אם היינו אומרים שיש איסור תורה בהפעלת מנוע מ"מ בנידון שלנו אף על גב שהחום נכנס תיכף ומקדים להפעיל את המנוע בשעה קצרה אפי"ה אין זה דומה למ"ש דהמגיס חייב משום מבשל... דשאני התם שמתחיל תיכף להתחמם יותר וממהר להתבשל...

It is also clear that even were there a biblical prohibition involved in activating the motor, still, in our case even though the heat enters immediately and shortly activates the motor, even still, this is not like the rule that one who stirs is liable for cooking... for there it immediately heats and cooks.

3. Rabbi Yisroel Rozen (20th-21st century Israel), חיישנים אלקטרוניים בשבת, <http://bit.ly/1zb4C7w>

הגדרת פעולה שתיחשב דרך 'גרמא' מותנית בשני תנאים: (1) האדם עשה פעולה 'מתה', ולא התחיל שום תהליך. למשל, הסטת מתג בקיר בשעה ששעון השבת במצב 'הפסקה', כדי שאחר כך, בשעה ששעון שבת יהיה במצב 'הפעלה', יידלק האור בחדר נוסף. (2) מעורב בפעולה גורם אחר, בלתי תלוי בפעולת האדם (כמו האש שלא האדם הדליק, או שעון השבת שכבר מהלך מערב שבת). גורם זה 'יגלה' אחר כך שהאדם עשה פעולה כלשהי קודם לכן, ואז תתרחש התוצאה: הדלקת האור בחדר כשיגיע מועד השעון, כיבוי האש כשיתנפצו הכדים וכדומה. בכל מקרה, בפעולת 'גרמא' חייב להיות מרכיב של 'אחר כך', דהיינו חייב להיות פער זמן בין עשיית הפעולה על ידי האדם לתוצאתה שתיגרם על ידי גורם 'אחר' (לפחות פער של כמה שניות), ולמעשה הזמן המדויק הוא אקראי ולא סתם פיגור של קוצב-זמן.

The definition of an act as *grama* requires two conditions:

(1) One performs a "dead" action, which does not start a path. For example, one moves a peg on a wall when the Shabbat clock is off, so that afterward, when the Shabbat clock is on, the light will remain on longer in the room.

(2) Another force, not dependent on the human action, is mixed in. (For example: Fire that a person did not light, or a Shabbat clock that has been running since before Shabbat.) This cause will later "reveal" that the human did something before, and then the result will take place: Turning on the light in the room when the appointed time arrives on the clock, extinguishing a flame when barrels break, and so on.

In any case, *grama* requires the element of "later", meaning that there must be a time lapse between the human action and its results, which will be caused by a separate cause (with a gap of at least several seconds). In practice, the time must be random, and not a simple delay of a fixed time.

4. Rabbi Shlomo Zalman Auerbach (20th century Israel), cited in Shemirat Shabbat k'Hilchatah 33 (83)

טוב לעשותו באופן שהשתן יתקרב מאליו אל הקיסם, דחשיב רק גרמא.
It would be good to do this such that the urine draws close to the strip on its own, which would be considered only *grama*.

5. The Zomet "Shabbat Phone" for Vital Needs

http://www.zomet.org.il/eng/Uploads/dbsAttachedFiles/ShabbatPhone_Instructions_ENG.pdf

The Grama switch or button has no electric voltage or current connected to it, it's similar to a light switch on a wall with the Shabbat clock timer turned off. An electronic circuit periodically scans this switch approximately every 3 seconds. If the very brief periodic scanning finds that a switch or button has changed state an operation will be executed after a few seconds. There is an assurance that no activation will occur while the switch is being pressed.

Pain Medication

6. Talmud, Shabbat 66b

ואמר אבין בר הונא אמר רב חמא בר גוריא מותר לסוך שמן ומלח בשבת, כי הא דרב הונא מבי רב ורב מבי רבי חייה ורבי חייה מבי רבי כי הוו מיבסמי מייתי משהא ומילחא ושייפי להו לגוייתא דידיהו וגוייתא דכרעיהו ואמרי כי היכי דציל הא מישחא ליציל חמריה דפלניא בר פלניא.

And Avin bar Huna cited Rav Chama bar Guria: One may anoint with oil and salt on Shabbat, as Rav Huna from Bei Rav, and Rav from Bei Rabbi Chiya, and Rabbi Chiya from Bei Rebbe, when they were intoxicated they would bring oil and salt and rub it on their palms and on the soles of their feet, and they would say, "Just as this oil becomes clear, so may so-and-so's wine become clear."

7. Rabbi Avraham Gombiner (17th century Poland), Magen Avraham 328:45

נ"ל הטעם כמ"ש סמ"ג שדברים אלו אין עושין בסמנים:

It appears to me that this is as we wrote in #43, that this is not done with ingredients [needing grinding].

8. Rabbi David HaLevi (17th century Poland), Taz to Orach Chaim 328:27

דמה שמפקח שכרותו ממנו אין זה הרפואה. ואין ללמוד מזה היתר לאותם שנוהגים בקצת מדינות להשים תוך החוטם אפר מעשב כתוש להפיק השכרות כי אותו אפר פעולתו ברפואה לשאר דברים גם כן אעפ"י שאינו שכור ושייך בו גזירת שחיקת סמנים כנ"ל:

Because removal of intoxication is not medicine. But one should not learn from here to permit what they do in some lands, putting ash from ground-up grass in their nostrils to eliminate intoxication. That ash is medicinal for other things as well, even where one is not intoxicated, and the decree regarding grinding ingredients applies.

9. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 14:50:5

אם מותר לקחת בשבת תרופות ארגעה שנחוצים מאד לאלפי איש ממש בכל יום.

תשובתי ע"ז היא. תרופות ארגעה שאינם מרפאים כלל ובאים רק להשקטת העצבים והמתח בלבד, או השקטת מיחוישים הגורמים לו את ההפרעה, אבל אינם מרפאים, סוגים כאלה יש מקום להתיר לקחתם בשבת

Whether one may take sedatives, which are very necessary for many people daily.

My answer is this: Sedatives, which do not heal at all and only serve to quiet the nerves and stress, or to calm aches that disturb people but do not heal, there is room to permit these on Shabbat.

10. Rabbi Yitzchak Yosef (20th-21st century Israel), Yalkut Yosef Shabbat IV pg. 143 – 328:52

יש אומרים שכל תרופה שאין מטרתה לרפואה אלא רק לשיכוך כאבים, כגון גלולות אקמול, אינה בכלל גזירת שחיקת סמנים ומותר לבלוע תרופה זו אף במיחוש בעלמא. וכן מותר להתיז ספריי מיוחד להרדמת מקום הכאב כמו כאב שיניים וכדומה. ויש חולקים. ועל כל פנים מי שהתרגל לבלוע כדורי הרגעה לשיכוך כאבים ונצרך אליהם כל כך עד שהגוף התמכר אליהם, ואם אינו לוקחם מרגיש חולשה וכאבים, מותר ללוקחם בשבת.

Some say that every medication which is not intended for healing, but only for pain relief, like Acamol (acetaminophen) pills, is not included in the decree regarding grinding ingredients, and one may swallow this medication even for a mere ache. One may also use a special spray to numb a painful spot, like a toothache and the like. And some disagree. In any case, one who regularly swallows pills to ease aches, and who needs them so much that he is physically addicted to them, and if he does not take them then he feels weakness and aches, he may take them on Shabbat.

11. Rabbi Dr. Avraham Steinberg (20th-21st century Israel), HaRefuah kaHalachah VII 1:3:9:38

אם התרופה מיועדת רק לשיכוך כאבים ואיננה באה לרפא כלל, מותר לקחתה בשבת אפילו במיחוש בעלמא. אך אם התרופה משמשת גם לריפוי וגם לשיכוך כאבים, כגון אספירין, אסור לקחתה בשבת אפילו לצורך שיכוך כאבים בלבד.

If the medication is designed only to ease pain, and it does not heal at all, one may take it on Shabbat even for a mere ache. But if the medication also serves for healing as well as easing pain, like aspirin, one may not take it on Shabbat even to ease pain alone.

A Cough

12. Rabbi Yehoshua Neuwirth (20th-21st century Israel), Shemirat Shabbat k'Hilchatah 34:10 (newest edition)

הסובל מגזלת או משיעול אסור לו לעשות שום טיפול לרפואה כגון להשתמש בטיפות אף, לנשום אדים (אם ניכר שעושה כן לרפואתו) ולהשתמש במשאף, מכיון שטיפולים אלו עשויים לרפאותו ולוא לשעה קלה. אולם אם מיחוישים אלה הם חזקים עד שחש בכל גופו או שנאלץ לשכב, מותר לו לקחת טיפות אף ושאר תרופות.

One who suffers from a runny nose or cough may not use any treatment, such as using nose drops, inhaling vapor (if it is obvious that this is medicinal) or to use an inhaler, since these treatments are done for his healing, if only for a short time. But if these aches are strong, such that his whole body aches or he must lie down, he may take nose drops and other medications.